

Sankt Kristoffers växter

Per Levenskog, Ore

För den som i likhet med mig är uppvuxen i Västsverige och har intresse för botanik, torde det vara välbekant att havsstrandens arter, som trift, gulkämpe och strandråg, breder ut sig i inlandet efter vägrenarna. Säkerligen är detta fenomen en följd av den flitiga användningen av vägsalt.

Här uppe i Dalom har jag noterat motsvarande fenomen på småvägar som grusats upp med kalkpark (krossad kalksten). Längs renarna på min bästa promenadväg i Dalbyn växer kalkkrävande och kalkgynnade arter som majviva, rosettjungfrulin, ängsgentiana, slätterblomma och tätört. Det är inte så märkligt i sig, vägen går rakt igenom Moränget, ett område som präglas av just kalkhaltigt, rörligt markvatten. I skärningen går dessutom Harsprångsledningen fram, och här trivs de nämnda örterna som allra bäst, eftersom marken hålls öppen genom återkommande rövningar.

Det är då mer anmärkningsvärt att samma flora bitvis har etablerat sig efter en parallellväg som går fram genom ren tallmo. Mest förvånad är jag dock över de orkidéer som har dykt upp där. Den första, en guckusko, upptäcktes av markägaren 1996. Han uppmärksammade mig på den året efter, och sedan dess har det varje år dykt upp fler blommor och även fler plantor. Den andra, ett tvåblad, dök upp sommaren 2000 och återkom också sistlidna sommar.

Jag har diskuterat fenomenet kalkälskande växter på marsch efter vägrenarna med Lennart Bratt. Där marken inte har ett naturligt kalkinnehåll tror han att de ganska snart går ut. Och så lär det väl vara. För såvitt inte Sankt Kristoffer, de vägfaranandes skyddshelgon och representerad av en träskulptur i Ore kyrka, griper in, lär ju naturen till sist återfå sin ursprungliga balans. Men det är i alla fall trevligt så länge det varar. Och tänk, bara en sådan sak som att få njuta av orkidéprakt utan att dela upplevelsen med myggor i tusental!
